

у ч. 2 цієї статті малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, а неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років [3, с. 5].

У положеннях нового КПКУ в п.п. 11, 12 ст. 3 «Визначення основних термінів Кодексу» дає такі визначення: малолітня особа – дитина до досягнення нею чотирнадцяти років; неповнолітня особа – це малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років [4, с. 9].

Аналізуючи вищезазначені положення законодавчих актів, можна зробити висновок, що їх зміст загалом не протирічить загальній сутності поняття «дитина», проте очевидним є існування неточностей з приводу вікових меж та їх чіткого розподілу в залежності від категорій «малолітній», «неповнолітній», «дитина», більш того, в жодному нормативно-правовому акті не зустрічається розкритого змісту поняття «новонароджена».

Виходячи з вищесказаного, пропонуємо доповнити положення кримінального кодексу України ст. 22-1, в якій розкрити зміст понять «дитина», «малолітня особа», «неповнолітня особа», «новонароджена» а також «вік, з якого законодавством дозволяється працевлаштування», або взагалі доповнити новою статтею, де було б визначення основних термінів ККУ аналогічно до чинного КПК України.

Отже, захист прав дитини – важливе завдання Української держави, що виразилося у формуванні та реалізації принципово нової політики у сфері прав дитини. Враховуючи вищезначене, вважаємо за доцільне реформування нормативної бази, яка стосується кримінальної відповідальності за вчинення злочинів щодо дітей, враховуючи при цьому специфіку професійної термінології та необхідність роз'яснення понять.

Література

1. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 1 берез. 2012 року: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 216 с.
2. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2001. – 656 с.
3. Сімейний кодекс України. – Х.: ТОВ «Одісей», 2009. – 104 с.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т.1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

МЕТОДИ ЗАПЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ

І. О. Шинкаренко

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

Раціональна організація спілкування ґрунтується на вмілій індивідуальній взаємодії партнерів у розмові.

Цілеспрямованому конструюванню комунікації підпорядковані такі дії мовців (учасників діалогу, полілогу): установлення мети спілкування; установлення психологічних особливостей об'єкта (об'єктів); забезпечення співробітництва під час діалогу.

Дієве спілкування можна забезпечити, знаючи, з яких етапів воно складається. До них належать: підготовка до спілкування; створення умов для відповідного психоемоційного настрою співрозмовника; актуалізація теми у потрібному руслі; акцентуація проведеної бесіди, приведення до логічних висновків, узгодження результатів або повторне їх озвучення.

На етапі підготовки до спілкування треба встановити межі результативності комунікативного акту із партнером (співрозмовником), про якого попередньо варто хоча б мати якусь першопочаткову інформацію. В залежності від багатьох чинників віку, соціального статусу, мети комунікації – має бути вироблена тактика спілкування, якою можна передбачати реалізацію мети у найраціональнішому вигляді, тобто у найсприятливішій ситуації (час, місце, обставини спілкування).

Чи не найбільшу вагу у комунікативному акті має зачин розмови. У кожному випадку на початку розмови відчутний певний психологічний бар'єр між комунікативними, що значно заважає досягненню поставленої мети.

Нікому не до вподоби, якщо помітні: незацікавленість особою співрозмовника, демонстративна неприязнь до неї; фальш у виявленні компліментів; надмірна зацікавленість особою, засвідчена з'ясуванням безлічі деталей особистого життя; постійне і посилене жестикулювання, артистизм у розмові; нав'язування лише своїх тем для бесіди, неприємних для когось; негативний егоцентризм (у полі зору перебувають теми про особисті та інтимні справи чи то хвороби, чи неприємності); примітивізм (говоріння заради розмови, озвучування банальних афоризмів, анекдотів); безпричинний сміх, викликаний власною реплікою; пасивність у розмові, демонстрування незацікавленості в бесіді; низька емоційність (відсутність відповідних емоційних реакцій у погляді, на обличчі, відведення погляду); надмірна люб'язність, загравання і показана дружелюбність; відсутність тактовного порозуміння у з'ясуванні складних проблемних питань; поспішність у розмові, намагання стрімко досягти результату; виголошування непродуманих питань, що містять двояке тлумачення, образливий підтекст; образливий, принизливий тон бесіди.

Особливо це дається в знаки, коли співрозмовник категорично налаштований на протидію, на уникнення контакту. Свідчення відповідного психоемоційного стану об'єкта розмови є його негативні реакції на

пропозицію розпочати бесіду. Вони виявляються як у вербальній, так і не вербальній формі. Це короткі різні фрази у відповідь на пропозицію розповісти щось, започаткувати певну тему, небажанням дивитися в очі співрозмовникові, холодний, побіжний погляд, відверта пропозиція припинити діалог, не витратити зусиль.

У випадку прихованого небажання спілкуватися його можна «зчитати» із паравербальних чинників, реакцій партнера на пропозицію відійти від теми: відведення погляду, заперечливого хитання та ін.

Оптимальну манеру спілкування забезпечує знання таких індивідуальних особливостей: з особливо чутливими і вразливими людьми – уникати всього того, що їм неприємне, дотримуючись певних меж, за якими такі особи перетворюються у тиранів; із недовірливими і підозрілими – бути максимально обережним і терпеливим; зі сварливими – бути рішучим і твердим, а якщо треба то дати відсіч; із вередливими – розмовляти спокійним тоном і не звертати увагу на такі прояви; із хвалькуватими і самовпевненими – проявляти іронічне сприйняття; із сором'язливими і без почуття гумору – уникати будь-якої іронії.

Кожній людині подобається: коли частіше звучить її ім'я; коли її уважно, зацікавлено слухають; якщо не зловживають незнайомими словами. Практиці відомі такі загальні рекомендації щодо організації комунікативного акту.

Учені встановили, що вибір часу і місця для спілкування суттєво впливає на результативність комунікації, а тому знання особливостей ефективної взаємодії конче необхідне кожному юристові, усім фахівцям.

Отже, нагадаємо відомі сприятливі ситуації для комунікативного акту: 1. якщо мета спілкування є прийнятною для обох сторін; 2. якщо час узгоджений і вибраний із урахуванням загального встановленого періоду: а) у холодну пору року, у сухі дні людина краще працює; б) спекотна чи волога погода притупляє інтелект; в) морський клімат особливо сприятливий для взаємодії комунікативів; г) близько 19.00 години нервово-психічний стан людей стає нестійкий, що може виявитися у дратівливості, нервозності; д) нелюдне, без натовпу місце, затишний кабінет, неофіційна обстановка сприяють бесіді; е) досвідченість співрозмовника – позитивна деталь на противагу примітивізму, дилетантності суб'єкта; є) надмірні контакти (в окремих ситуаціях) шкодять встановленню довірливості на основі симпатій.

Щоб зняти напругу у спілкуванні, можна використовувати випробуванні технології: запропонувати цілком іншу, не передбачену співрозмовником тему, приємну для нього; вміло «розташувати» до себе учасника діалогу, запропонувавши йому зручне місце; маломовного

співрозмовника спочатку треба пізнати за типом характеру агресивного і холеричного варто спонукати до ведення «болючої» для нього теми (мати, батько, родина, дитинство і та ін.); упертого і меланхолійного можна словесно «вдаряти», щоб змусити його гніві заговорити.

Стратегія спілкування. Існують два різновиди програм спілкування: симетрична; додаткова.

Симетрична модель передбачає рівність – вікову, інтелектуальну, соціальну.

Додаткова програма утверджує нерівність, що є наслідком різних чинників – соціальних, вікових та інших. Комунікативна взаємодія відбувається у чітко передбачених етикетом, моральними нормами межах. Зміна вказаних моделей спілкування, як зазначають психологи, призводить до непередбачуваних результатів.

РОЛЬ МОВИ У ТВОРЕННІ ПРАВА

Т. І. Шубенок

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

Мова і право. Як пов'язані ті поняття? Для визначення права використовують декілька визначень. В основному – це система правил з повноваженнями і примусом. За визначенням англійських правників Слаппера і Келлі це виключно формальний механізм суспільного контролю. Право пов'язане з мовою тим, що воно набуває форму завдяки мові, і через мову здійснює контроль за суспільством. Законодавство, судові рішення, норми – все залежить від мови. Завдяки мові право можна реалізувати.

Мова відіграє велику роль у творенні права та його впровадженні у життя. Мова і право йдуть завжди поруч. Без мови право не може існувати. Мова допомагає нам спілкуватись, розуміти юридичні поняття, більш точно визначати права та обов'язки, вирішувати спори. Мова права – навколо нас, хоча ми не завжди це розуміємо. Можна сказати, що вона є прихованою.

Мова може мати юридичні наслідки, але ми не завжди задумуємось про це. Щоб уникнути цих наслідків, іноді треба зважати на деталі і лінгвістичний вибір у своїх висловленнях. Вибір слів та їх поєднання особливим способом може мати великі наслідки для людини, яка їх використовує.

Мова права не завжди є тим, що ми думаємо; вона має багато «обличчів». Вона є різноманітною, може мінятись, може бути складною для сприйняття у своїх проявах: вона розповідає нам про світ, у якому ми живемо, і про саму мову, тому не дивно, що лінгвісти цікавляться правом та